

Energidepartementet

Vår ref.:
[Navn]Deres ref.:
[Navn]Dato:
21. mai 2024

Hørings svar til rapport om virkemidler for karbonfangst fra industri og avfallsforbrenning

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 107 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder.

Innledning

Oslo Economics i samarbeid med SINTEF Energi har på oppdrag fra Energidepartementet utarbeidet en rapport om virkemidler for CO₂-fangst fra industri og avfallsforbrenning, som kan bidra til å oppnå Norges klimamål. Energidepartementet har rapporten på høring med utsatt frist 21. mai. Tekna ønsker å svare på høringen for å følge opp vårt langsiktige arbeid for at CO₂-fangst og -lagring tas i bruk for å nå klimamålene.

Vi merker oss at regjeringen i høringsbrevet slår fast at CO₂-håndtering er et nødvendig klimatiltak og at regjeringen ønsker å bidra til å redusere barrierene selskapene opplever for å redusere sine utslipp. Vi deler vurderingen av at industrien har et sterkt ønske om å omstille seg, og mange selskaper vurderer CO₂-håndtering på sine anlegg. Rapporten har sett på hvilke relevante virkemidler norske aktører allerede har tilgang til nasjonalt og gjennom samarbeidet med EU, og vurdert behovet for å endre innretning og forsterke virkemidler. Vi merker oss at rapporten blant annet anbefaler subsidier gjennom auksjoner og differansekontrakter som sikrer en forutsigbar finansiering av prosjekter – noe Tekna støtter.

Forutsigbar politikk og finansiering for etablering av verdikjeder for fangst og lagring

Tekna har i flere runder støttet finansieringen av Langskip-prosjektet, som det første fullskala prosjektet med hele verdikjeden for fangst og lagring av CO₂ fra

industri og avfallsforbrenning. Langskip har flere ganger blitt utsatt på grunn av manglende finansiering. Per i dag har kostnadsøkninger på Klemetsrudprosjektet ført til minst et års utsettelse og en uavklart finansieringssituasjon. Rapporten gir gode argumenter for virkemidler til både Langskip og andre fangst- og lagringsprosjekter i påvente av en høyere generell CO₂-pris.

Tekna er enig i rapportens vurdering av at det foretrukne virkemiddelet på sikt er en markedsbasert finansiering gjennom tilstrekkelig høye CO₂ priser, fortrinnsvis innen EU ETS. Men disse prisene er foreløpig for lave og lite forutsigbare til å utløse investeringer, og de gir ikke insentiv til fjerning av biogene utslipp. Tekna mener også det er viktig å utfordre industrien til selv å gjennomføre tiltak gjennom høye avgifter på utslipp og prinsippet om at forurenser betaler. Vi anerkjenner imidlertid faren for karbonlekkasje og utflagging av industrien og støtter videreføring av CO₂-kompensasjonsordningen og andre ordninger som sikrer konkurransedyktige betingelser for norsk industri.

Tekna støtter derfor anbefalingen om subsidier gjennom auksjoner og differansekontrakter som sikrer en forutsigbar finansiering og fremskynder utrulling av CO₂-håndtering fra innenlands industri og avfallsforbrenningsanlegg.

Statlig koordinering av infrastruktur for transport- og lagringstjenester

Infrastruktur for CO₂-fangst og lagring er i dag lite utbygd, og tilgangen til transport og lagring er en betydelig barriere for innenlandske industri- og avfallsforbrenningsanlegg som skal utvikle sine fangstprosjekter. CO₂-lagrene som Northern Lights og andre aktører nå planlegger og bygger på norsk sokkel, er i stor grad rettet mot lagring av CO₂ fra utenlandsk industri og nye planlagte industriprosjekter basert på naturgass. Det er derfor behov for egne ordninger som sikrer transport og lagerløsninger tilpasset norske punktutslipp. En subsidieordning slik rapporten foreslår, rettet mot norske punktutslipp vil bidra til å dekke kostnader til transport og lagring til lavest mulig kostnad og med et lavere behov for subsidier. Tekna er utålmodig etter å komme i gang med CO₂-rensing for å oppnå utslippsreduksjoner. CCS-prosjekter er store industrielle prosjekter som tar tid å planlegge og bygge.

Tekna støtter rapportens anbefaling om at staten bør ta en koordinerende rolle i anskaffelsen av lager- og transporttjenester på vegne av innenlandsk industri for å komme hurtigst mulig i gang med karbonfangst og -lagring.

Rapporten peker på at selv med en gunstig statlig støtteordning for fangst og koordinering av transport- og lagertjenester vil det være krevende å få på plass

prosjekter innen både 2030 og 2035. En ambisiøs klimapolitikk og tidslinje for utrulling av prosjekter vil øke kostnader, risiko og støttebehov.

Tekna mener rapporten gir gode argumenter for å styrke offentlig politikk for CO2-fangst og -lagring fra norske industri- og avfallsforbrenningsanlegg. En satsning på sterke virkemidler vil gi Norge mulighet for å definere viktige rammer for utviklingen og ta en sterkere posisjon i verdikjeden for CO2-håndtering. Og enda viktigere, en satsning på CO-fangst av utslipp i Norge vil bidra til at vi når klimamålene og bringe oss nærmere lavutslippssamfunnet.

Med vennlig hilsen

Line Henriette Holten
generalsekretær